Shemuel, Week 156: Chapter 31:3-5 - Shaul's Death

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

31:1-2 The Plishtim win the war, and kill Shaul's sons (continued)

1. Radak to Shemuel I 31:2

ואלה ג' בני שאול שזכר הם שהיו יוצאים עמו במלחמה לפי' מתו עמו ואיש בשת נשאר בבית כי לא היה יוצא במלחמה: And these three sons of Saul who were mentioned were the ones who went out to war with him. Therefore they died with him. And Ish Boshet remained at home, because he did not go out to war.

2. Malbim to Shemuel II 3:6

ואיש בושת לא היה איש מלחמה מנעוריו (שכן מטעם זה לא נמצא עם שאול ובניו במלחמת פלשתים), ע"כ אבנר שר הצבא היה הלוחם והמולך...

And Ish Boshet was not a warrior, from his youth (this is why he was not found with Shaul and his sons in the war of the Philistines). Therefore, Avner the general was the one who fought and ruled...

3. Abarbanel to Shemuel I 31:2

ונראה שאישבשת לא בא אל המלחמה לחולשתו או לסבה אחרת, או שנס ונמלט ממנה עם אבנר ושאר הגבורים שנשארו: And it appears that Ish Boshet did not come to war due to his weakness or for another reason, or he fled and escaped with Avner and the other remaining warriors.

31:3-5 Shaul asks his armour bearer to kill him, then seems to take his own life

4. Abarbanel to Shemuel I 31:3

וראוי שתדע שלא פחד שאול מהם פן ימיתוהו (כי הוא היה בוחר מות מחיים אחרי שראה בעיניו מיתת בניו וידע מדברי שמואל על ידי הבעלת אוב שגם הוא לא יחיה), אבל פחד מאד פן יכו אותו באופן שלא ימות מיד ולא יוכל ללחום, ויתפשוהו חי ויעלילו בו, בנקרם עיניו וחתכם אותו אבר אבר, לשנאת הפלשתים אותו למה שהשחית בהם מהם, ובחר שימות על ידי אוהביו ולא על ידי אויביו.

And you should know that Shaul did not fear lest they kill him (for he would have chosen death over life once he saw with his own eyes the death of his sons, and he knew from Shemuel via the ov that he would also not live). But he greatly feared lest they strike him in a way that he would not die right away and he could not fight, and they would grab him alive and torture him, putting out his eyes and cutting him into body parts, due to the hatred of the Philistines for him for the way he had destroyed them. And he chose to die via his friends, and not via his enemies.

5. Talmud, Ketuvot 33b

דלמא מלקות חמור, דאמר רב: אילמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה, פלחו לצלמא!

The pain of lashes may be considered a punishment harsher than death, for Rav taught: Had the Babylonians whipped Chananiah, Mishael and Azariah, they would have served the statue!

6. Malbim to Shemuel 131:3

אחר שמתו בניו כבדה המלחמה עליו לבדו, ונוסף לזה מצאוהו מורי קשת המורים מרחוק, וגם שגם הוחלה ע"י החצים. Once his sons died, the war became heavy upon him alone. Further, the archers firing from afar found him. Also, he was also made ill/pierced via the arrows.

7. Radak to Shemuel 131:4

בהרגם אותי דקירות הרבה דרך נקמה ובזיון... ות"י "ויתלעבון בי" לשון תעתוע ובזיון...

When they kill me with many stabbings in the manner of revenge and degradation... And Yonatan translated as $v'yitla'avun\ bi$, an expression of mockery and shame...

8. Talmud, Sotah 11a

ת"ר חמשה נבראו מעין דוגמא של מעלה וכולן לקו בהן: שמשון בכחו, שאול בצוארו, אבשלום בשערו, צדקיה בעיניו, אסא ברגליו. שמשון בכחו דכתיב "ויסר כחו מעליו," שאול בצוארו דכתיב "ויקח שאול את החרב ויפל עליה"...

Our sages taught: Five were created along the lines of Heaven, all of them were harmed through them: Shimshon with his strength, Shaul with his throat, Avshalom with his hair, Tzidkiyah with his eyes, Asa with his feet. Shimshon with his strength as it says, "And his strength left him," Shaul with his throat as it says, "And Shaul took the sword and fell on it"...

9. Other accounts? Divrei haYamim I 10:1-5, Shemuel II 1:6-10

10. Radak to Shemuel L31:5

כי מת שאול - קרוב למיתה כמו "בצאת נפשה כי מתה" כי לא מת עדיין עד שהמיתו העמלקי... ואפשר כי כזב העמלקי... ולמצוא חן בעיני דוד לפי מחשבתו אמר כו.

"That Shaul had died" – Close to death, like "when her soul departed, for she had died." He was not dead yet, until the Amalekite killed him... Or perhaps the Amalekite lied... And he thought he would say this to find favour in David's eyes.

11. Abarbanel to Shemuel I 31:4

ואפשר לומר שלא מת מיד עם הכאת החרב ואז הוצרך לקרוא אל הנער העמלקי שימותתהו, באופן שלא ימצאוהו הפלשתים עדין גוסס ויתעללו בו, והכתוב לא ספר בכאן כי אם מה שעשה שאול לבד אבל העמלקי הוא הרגו כדבריו והוא היותר נכון:

Perhaps he did not die immediately, with the blow of the sword, and so he needed to call the Amalekite youth to kill him, such that the Philistines not find him while he was dying and torture him. The text did not tell this here, but only what Shaul did alone, but the Amalekite killed him as he said. This is the more correct approach.

12. Abarbanel to Shemuel II 4:10

ומדברי דוד בזה יראה שלא הרג העמלקי את שאול.

And from David's words in this it appears that the Amalekite did not kill Shaul.

13. Malbim to Shemuel I 31:4

יתבאר לקמן שלא מת ע"י נפילה רק שנעשה גוסס, ועז"א "כי מת שאול" שהוא שהוכה מכת מות, ובכ"ז עדיין היה נפשו בו והנער העמלקי גמר מיתתו. It will be explained further along that he did not die by falling, but he became a *gosess*, and regarding this it said "for Shaul died," that he was struck with a fatal blow, and yet his life remained in him, and the Amalekite youth completed his death.

14. Ralbag to Shemuel II 1:6

ידמה שאחר שנפלעל חניתו וראה שלא דקרהו היה שאול נשען עליו בכח להשלים הדקירה וכאשר ראה כי לא יכול על זה אמר לנער העמלקי שימותתהו: It appears that after he fell on his spear and he saw that it had not run him through, Shaul leaned on it forcefully to finish the stabbing. And when he saw he could not do it, he told the Amalekite youth to kill him.

15. Ralbag to Shemuel II 1:9

הרצון בזה לפי מה שאחשוב שהלבוש שהיה לבוש היה משובץ להוסיף לו חוזק באופן שלא יוכל החרב לחתכו בקלות ואמר שאול שהחנית שנפל עליו אחז לו השבץ ולזה לא היה יכול לעבור לדקרו.

Meaning, as I understand it, that the garb was *meshubatz*, reinforcing it, such that the sword could not cut it easily. And Shaul said that the spear on which he had fallen was stuck in the *shebetz*, and therefore it could not cross it and stab him.

Was Shaul allowed to pursue his own death?

16. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 5: Ramat Rachel 29:2

כידוע מבואר בחז"ל ובדברי הפוסקים כי במסיבות ששאול היה נמצא בו לא נחשב כמאבד עצמו לדעת...

As is known, it is explained by our sages and in the words of legal authorities that in Saul's circumstances, his was not considered a case of intentional suicide...

17. Midrash, Bereishit Rabbah 34:13

"אך [את דמכם לנפשתכם אדרוש]" להביא את החונק עצמו, יכול כשאול, ת"ל "אך" יכול כחנניה מישאל ועזריה ת"ל אך אר דמכם לנפשתכם אדרוש]" להביא את החונק עצמו, יכול כשאול, ת"ל "אך" אר דמכם לנפשתכם אדרוש] אך להביא את החונק עצמו, יכול כשאול, ח"ל אר החונק עצמו, יכול כשאול, ח"ל החונק עצמו, יכול כשאול, ווויק עצמו, יכול בשאול, ווויק עצמו, יכול בשאול בשאות החונק עצמו, יכול בשאול בשאות החונק עצמו, יכול בשאות החונק עצמו, יכול בשאות החונק בשאות החונק עצמו, יכול בשאות החונק בשאו

18. Ritva (13th-14th century Spain), Commentary to Avodah Zarah 18a

שחבל בעצמו מפני שהיה מתירא שמא יעבירוהו על דת

He wounded himself because he feared lest they cause him to violate Judaism

19. Rabbi Shlomo Luria (16th century Poland), Yam shel Shlomo Bava Kama 8:59

ואולי שאול ע"ה כיון על זה שנפל על חרבו (ש"א ל"א:ד), שסבר אם יפול חי בידם יתעללו בו ויענו אותו, ומסתמא בני ישראל לא יכולים לראות ולשמוע בצרת המלך, ולא יעמדו על נפשם מלנקום נקמתו ולהצילו, ויפלו כמה רבבות מישראל. והוא כבר ידע שנגזרה עליו הגזירה, שלא ימלט

וגם אפשר משום כבוד מלך משוח ד', שאין ראוי שימות בידי הערלים ויעשו בו מיתת עינוי ובזיון, והוא חילול ד' בדת אמונתנו.

And perhaps Shaul a"h intended this when he fell on his sword. He thought if he would fall into their hands alive then they would mock and torture him, and presumably Bnei Yisrael could not watch and hear the king's pain, and they would not restrain themselves from avenging him and rescuing him, and tens of thousands of Jews would die. And he already knew the decree was issued upon him, that he would not escape...

Also, it is possible that for the honour of the king, the anointed of Gd, it would not be appropriate for him to die in the hands of the uncircumcised, who would make his death one of torture and shame. This would be Chillul Hashem in our religion.

20. Josef Federman, Israel's 'Hannibal' directive criticized in official report, 3/14/18 https://apnews.com/article/a18070a73ee2456897807a2dea6f5be2

Israel's government watchdog agency on Wednesday criticized the military's so-called "Hannibal" directive that allowed troops to use heavy force when one of their own was abducted — even at the risk of killing the soldier.

The directive, used most recently during the 2014 war in Gaza, was canceled by the military in 2016 following heavy criticism. Last year, the military introduced a revised version.

During the 2014 war with Hamas militants, Israeli troops used the Hannibal procedure after soldiers feared militants had captured an officer. Israel unleashed heavy shelling and airstrikes on the southern town of Rafah, killing about 100 Palestinians.

21. Prof. Yael Shemesh (Bar Ilan University), התאבדות במקרא, https://www.biu.ac.il/js/JSIJ/2-2003/Shemesh.pdf

התאבדותו של שמשון היא המקרה היחיד במקרא שבו המניע המוצהר להתאבדות הוא נקמה: "וְאנקמה נְקם אחת משתי עיני מפלשתים". לפי זה ההתאבדות אינה מטרה, אלא אמצעי ותוצאת לוואי של רצונו של המתאבד להמית אחרים... שמשון, בניגוד לשאר המתאבדים במקרא, נוקט צעד דרסטי זה לא בשל חשש מפני העתיד... אלא בשל זעם המכוון כלפי מה שעוללו לו מעניו בעבר.

Shimshon's suicide is the only scriptural case in which the stated goal for suicide is revenge: "And I will avenge one of my two eyes from the Philistines." Based on this, suicide is not the goal, but rather a means and side effect of the suicidal person's desire to kill others... Shimshon, unlike the other biblical suicides, takes this drastic step not out of concern for the future... but because of his rage toward those who had tortured him.

22. Ramban, Torat ha'Adam, Shaar haSof – Inyan haHesped 18

וכל המאבד עצמו שלא לדעת אין מונעין ממנו כל דבר. ומעשה בבנו של גורגנוס בלוד... ואמר ר' טרפון אין מונעין ממנו כל דבר מפני שהיה תינוק וכשלא לדעת בגדול דמי. וכן מצינו בגדול שאיבד עצמו לדעת מפני האונס שמספידין אותו, כגון שאול מלך ישראל שאבד עצמו אלא שהיה אבודו מותר לו, כדאמרינן בבראשית רבה (פל"ד)... לפיכך לא היה בכלל מאבד עצמו לדעת...

Regarding one who kills himself without intent, no [honour] is withheld. It happened with the [minor] son of Gurginos in Lod... and Rabbi Tarfon said, "We do not withhold any [honour], for he was a child; he is like an adult who lacks intent." And we find this regarding an adult who kills himself intentionally due to *oness* – we eulogize him. For example, Saul, King of Israel killed himself, but his suicide was permitted for him, as we say in a midrash... He was not in the category of one who kills himself intentionally...

$23.\,Rabbeinu\,Asher\,(13^{th}\,century\,Germany/Spain)\,Commentary\,to\,Moed\,Katan\,3:94$

היה איבוד מותר לו כדאיתא בבראשית רבה ואך את דמכם לנפשותיכם אדרוש מיד נפשותיכם אדרוש את דמכם יכול אפילו נרדף כשאול תלמוד לומר אך לפיכך לא היה בכלל מאבד עצמו לדעת

Suicide was permitted for him, as seen in a midrash, "'But only, your blood for your lives I will seek; from your lives I will seek your blood.' I might say this even for one who is pursued, like Saul? For this reason it says 'But'." Therefore, he was not within the category of willful suicide.